

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
МОРСЬКОГО ФЛОТУ**

(ЗАТВЕРДЖЕНО НМК ННІМФ: Протокол № 12
від 26.06.2023 р.)

Кафедра «Філософія»

(СХВАЛЕНО кафедрою: Протокол № 11 від 05.06.2023)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни **«ФІЛОСОФІЯ»**

Викладач(и)	СТОВПЕЦЬ Олександр Васильович Доктор філософських наук, професор Професор кафедри філософії Роб. телефон: +38-048-732-05-41 e-mail: ov.stovpes.onmu@gmail.com https://orcid.org/0000-0001-8001-4223
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	обов'язкова
Семестр	2 курс, 4 семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити ECTS / 90 годин
Мова викладання	українська
Розклад занять	Розміщено в системі «МКР» (платформи AppStore, PlayMarket)
Розклад консультацій	Понеділок, 16 ⁰⁰ -17 ⁰⁰ , кабінет № 215 лаб. корпусу ОНМУ Вівторок, 16 ⁰⁰ -17 ⁰⁰ , режим відео-конференції на платформі ZOOM: https://us04web.zoom.us/j/3671529188?pwd=Q2xJK0FsaEJwbTI3RTNJWGdqZ3QwUT0 ідентифікатор конференції - 367 152 9188 , код доступу - OduVNV
Що буде вивчатися (предмет навчання)	Основні закономірності виникнення, розвитку й функціонування природи, людини, суспільства, мислення

Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Курс спрямовано на оволодіння понятійним апаратом філософії, що сприяє розвитку критичного мислення й розумінню найбільш актуальних закономірностей розвитку особистості, суспільства, реальності, свідомості. Філософія є інтегральною наукою, яка має загальнометодологічне значення для всіх спеціальних наук, особливо в частині осмислення таких комплексних явищ та понять, як цивілізація, культура, держава, право, суспільство, свідомість, мораль, справедливість, свобода, обов'язок, тощо
Чому можна навчитися (результати навчання)	РН59. Знання основних напрямків сучасної філософії, вміння використовувати професійні знання і вміння в аналізі розвитку сучасного суспільства.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	ЗК6. Здатність працювати в команді, організовувати роботу колективу, у тому числі, в складних і критичних умовах. ЗК7. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК8. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК15. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК16. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Навчальна логістика (спосіб організації навчання)	Зміст дисципліни: Предмет філософії, її походження, проблематика, сучасний статус та функції. Особливості становища людини в світі та необхідність її самовизначення. Поняття і типологія світогляду. Світогляд і філософія. Особливості виникнення й історичного розвитку філософії. Філософія і міфологія (осьовий час). Проблема визначення предмету філософії. Характерні риси філософського мислення. Структура філософської науки та функції філософського знання. Проблема буття у філософії (основи онтології). Людські виміри проблеми буття. Проблеми буття в історико-філософському окресленні. Категоріальні визначення буття. Сучасна наука про рівні та форми виявлення буття (філософське окреслення). Свідомість як філософська проблема. Проблема онтологічного статусу свідомості та її суттєві ознаки. Проблема походження свідомості. Ідеальний статус буття свідомості. Свідомість і мова. Структура та функції свідомості. Людина та її буття як предмет філософської рефлексії (філософська антропологія). Проблематичність людського буття. Життя, буття та існування як характеристики людини. Проблема походження людини: сперечання еволюціонізму та креаціонізму. Діяльність та екзистенціали людського буття. Сутнісні ознаки людини та розмаїття їхніх проявів. Співвідношення природного, соціального, персонального та трансцендентального в людині. Вихідні цінності людського буття. Проблема смерті та безсмертя людини у філософсько-світоглядному окресленні. Співвідношення понять "людина - індивід - особа - особистість - індивідуальність". Феномен людської особистості та проблема її онтологічного статусу. Вихідні характеристики людської особистості. Відношення "Я і Ти", "Я та Інший" у особистісному окресленні. Гносеологія й епістемологія. Поняття

	пізнання та його види. Рівні і форми пізнання. Проблема істини в пізнанні. Істина та якісні характеристики знання. Людина і пізнання. Співвідношення істини і правди. Особливості методологічної ситуації в сучасній філософії. Сутність та структура методу як способу організації людської діяльності. Поняття методу, методології та методики. Проблема методу та методології в сучасній філософії. Методи і форми наукового пізнання. Філософія історії як напрям філософського знання: історичне формування проблематики. Поняття історії. Історичний процес як реальність. Філософія історії про суб'єкт, рушійні сили, умови та чинники історичного процесу. Людина та історія. Роль особистості в історії. Онтологія "соціального". Поняття та зміст соціальних якостей. Поняття суспільства. Співвідношення суспільства і природи. Суспільство як система. Основні сфери суспільного життя та їх взаємозв'язок. Людина і суспільство: основні аспекти співвідношення. Соціальні інститути. Особливості сучасних проявів культури. Суттєві ознаки культури. Поняття цивілізації. Взаємозв'язок та діалог культури і цивілізації. Національні культури та культура загальнолюдська. Глобальні проблеми сучасної цивілізації. Філософія науки і техніки. Діалектика прогресу. Предмет, проблематика та історія філософії науки і техніки. Поняття науки, техніки і технології. Зв'язок розвитку науки і техніки із прогресом суспільства. Проблема оцінки впливу техніки на розвиток суспільства. Особливості історичного розвитку науки і техніки в сучасній інтерпретації. Види занять: лекції, практичні заняття. Методи навчання: Інформаційно-рецептивний метод. Репродуктивний метод. Проблемний метод. Частково-пошуковий (евристичний) метод. Форми навчання: очна
Пререквізити	навчальна дисципліна «Філософія» тісно пов'язана з історією, соціологією, культурологією, політологією, економічною теорією, соціальною психологією, когнітивною лінгвістикою, антропологією, логікою, іншими соціально-гуманітарними й природничими науками
Постреквізити	Знання з філософії застосовуються при засвоєнні інших навчальних дисциплін спеціальності 271 "Морський та внутрішній водний транспорт"
Інформаційне забезпечення з фонду та НТБ ОНМУ (або репозитарію), СМК MOODLE	<u>Науково-технічна бібліотека ОНМУ:</u> Стовпець О.В. Філософія: методичні рекомендації та контрольні завдання (для студентів спеціальності 271 «Морський та внутрішній водний транспорт», спеціалізації 271.02 "Управління судновими технічними системами і комплексами"; схвалено на засіданні кафедри філософії ОНМУ, Протокол № 11 від 05.06.2023 р.). Одеса: ОНМУ, 2023. – 30 с. <u>Репозитарій ОНМУ:</u> Наукові статті О.В.Стовпця і тези наукових доповідей на всеукраїнських та міжнародних конференціях з філософії (pdf-версії є у загальному вільному доступі у Репозитарії НТБ ОНМУ).
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання з мультимедійним обладнанням, лабораторія кафедри філософії ОНМУ
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Іспит

Розміщення електронного курсу в MOODLE	Посилання на вкладені авторські конспект лекцій і методичні рекомендації: https://onmu-moodle.od.ua/course/view.php?id=1798
Система оцінювання (за 100-бальною шкалою)	Поточний контроль по всіх темах курсу – сукупно 50 балів Підсумковий контроль (в т.ч. з використанням Moodle) – 50 балів